

Un globus que es desinfla

Francesc Foguet i Boreu

La gran nit de Lurdes G., autoria i direcció de Cristina Clemente i Josep Maria Miró. Repartiment: Núria Cuyàs (Núria), Xavier Aymamí (Ahmed), Mercè Boher (Mònica), Bernat Cot (Blai), Maria Gràcia Cornellà (Lurdes), Mikel Quer (Menke), Josep Puig (Jofre) i Daniel Ventosa (Diego). Escenografia i il·luminació: Maria Pons. Vestuari: Didascàlia Produccions. Versus Teatre, 14 de novembre de 2008.

Les noves fornades de dramaturgs joves han obert una línia temàtica molt interessant que, lluny d'abstraccions, sembla que mira de concretar les problemàtiques actuals i de dur-les a l'escenari. Amb més o menys fortuna, tot s'ha de dir. Perquè, en general, les seves apostes acostumen a ser molt intuïtives, molt de pell i més aviat poc o gens documentades i contrastades. Alguns dels darrers dramaturgs que han començat a estrenar els primers textos no tenen cap vergonya a admetre que no llegeixen ni un trist assaig o que no llegeixen *tout court*, ni tampoc fan cap treball de camp sobre allò que volen traslladar al teatre. Com si escriure fos una ciència infusa i la ideologia el sexe dels àngels. Confien únicament en la seva capacitat d'observació —no d'anàlisi— del tros de realitat que els envolta i, emman-drits de pensar massa, s'escuden en el fet

que l'espectador no vol gaires pregoneses ni embolics intel·lectuals. Amb un pre-text semblant, dissimulen la seva incompetència literària amb l'argument que és la manera de parlar de la gent del carrer i que la vesemblança (respecte a què?) obliga a escriure com qui trepitja raïms.

La trajectòria de Josep Maria Miró (Vic, 1977) no encaixa exactament amb aquesta caricatura apressada i de segur injusta, però pot derivar-hi amb prou facilitat si tenim en compte les seves estrenes més recents: *Quan encara no sabíem res* i *La gran nit de Lurdes G.*, aquesta darrera en coautoria i codirecció de Cristina Clemente (Barcelona, 1977).

L'espectacle, estrenat al Versus, és una festa juvenil que acaba en tragicomèdia de terror: una colla d'amics es reuneix, com d'habitud, en una casa a la muntanya per celebrar el cap d'any, però allò

■ *La gran nit de Lurdes G.* Autoria i Direcció: Cristina Clemente i Josep Maria Miró.
Versus Teatre, 14 de novembre de 2008.
(Versus Teatre.)

que inicialment sembla un ritual festiu que podria ser «la gran nit de Lurdes G.», la nouvinguda al grup, es converteix en un enfilall de sorpreses no gaire agradables per a aquesta pobra noia. Víctima del joc pervers de la resta del grup, Lurdes G. és una anella més de l'història de celebracions anuals del cap d'any en què el nucli d'amics repeteix, per al seu gaudi pervers, l'assetjament de la presa propiciatòria.

La gran nit de Lurdes G. neix d'un projecte de taller, dut a terme a l'Institut del Teatre de Barcelona, que integrava alumnes de disciplines diferents (interpretació, direcció i dramaturgia, i escenografia). El sistema de treball d'equip combinava la

improvisació i la creació col·lectiva amb la dosificació d'escenes escrites de manera progressiva, sense determinar-ne el desenllaç final. Aquesta mecànica d'assaig creatiu té una part positiva, que és la que injecta les dosis d'entusiasme, frescor i dinamisme al muntatge i la que permet d'abocar-hi tota mena d'històries, d'obsessions i temàtiques pròpies de la joventut dels intèrprets i dels dramaturgs directors. Però també va en detriment del resultat final perquè, després d'un bon començament, el muntatge abusa en excés del joc metateatral com a recurs per articular el conjunt, esquartera el ritme i la tensió/l'atenció de la història i esmico-

la la intriga quan els actors s'entesten, a tort i a dret, a recrear-se en l'originalitat de l'experiment. *La gran nit de Lurdes G.* acaba essent com un globus de fira que, de tant grapejar-lo amb efusió, es desinfla a poc a poc.

L'escassa consistència del text, molt pobre en recursos expressius i d'una insubstancialitat lingüística que fins i tot recorre a un bilingüisme vodevilesc per buscar la rialla fàcil, tampoc no ajuda gens al muntatge, a pesar de tota la força i el magnetisme que hi posen els intèrprets. La intenció de retratar una realitat propera al temps present no pot obviar l'evidència que la complexitat del real obliga sempre, d'una banda, a oferir-ne una visió parcial, incompleta, i, de l'altra, a passar-la pel sedàs de la convenció teatral. (Aquest doble procés, recordem-ho, mai no és innocent.) Si s'admet de grat o per força aquesta convenció, encara que es trenqui cada dos per tres la il·lusió escènica, per què no s'hi juga a l'hora de fer parlar els personatges, per més realistes i prototípics que es vulguin, amb uns registres més elaborats?

«Teatre d'avui per a gent d'ara», apunten amb bons propòsits els autors directors de *La gran nit de Lurdes G.* en el text

del dossier de premsa. Certament, es tracta de personatges joves, d'estereotips molt diferents, dels quals tanmateix no sabem pràcticament res més que no sigui el fet que estan disposats a esforçar-se per combatre l'avorriment, l'apatia o la por d'una nit de cap d'any. S'hi reconeixen els joves de la mateixa edat o de generacions afins? Són representatius d'unes actituds, d'unes mentalitats, d'unes problemàtiques, d'unes dèries característiques del jovent de primeries del segle XXI?

Així i tot, és aquest, al cap i a la fi, la mena de teatre contemporani que ens cal, ancorat en l'anecdòtic més pampana i incapaç d'explorar allò categòric de les relacions humanes? No fóra millor un tipus de teatre que no es quedés només en la superfície dels temes que preocupen la joventut d'avui, com ja fa una infinitud de comèdies cinematogràfiques ianquis o de sèries televisives cosmopolites d'allò més cretines, sinó que anés més enllà perquè l'espectador «d'ara» no se'n vagi del teatre «d'avui» amb la sensació d'haver-se distret, més o menys, amb una colla de joves malcriats i una miqueta sàdics, però sense treure'n gaire plaer estètic i, per tant, intel·lectual?